

چینی‌ها در ماجرای اخیر کجای کار هستند؟

عزیزم کجایی؟ دقیقاً کجایی؟

سید احسان حسینی

خبرنگار گروه اقتصاد

جنگ ایران و رژیم صهیونیستی درحالی به روز هفتم رسیده است که فعلاً برآوردی از زمان توقف آن نیست و جنگ تداوم دارد. اما این جنگ فارغ از انگیزه‌های ایدئولوژیک طرفین یعنی پیگیری آرمان آزادی فلسطین و قدس از مسوی ایران و چند دهه دشمنی رژیم صهیونیستی با ایران، در یک پازل بزرگ‌تر یعنی در قالب جنگ کریدوری بین آمریکا و چین نیز تعریف می‌شود که دو طرح IMEC و BRI آن را نمایندگی می‌کنند.
شهریورماه سال ۱۴۰۲ قاهم‌نامه احداث کریدور آی‌مک در حاشیه اجلاس سسران G۲۰ رونمایی شد و آمریکا نیز با حضور رسمی خود در اجلاس، پشتیبانی حداکثری خود از این کریدور امنیتی را اعلام کرد. این طرح کریدوری، هند را از مسیر امارات، عربستان، اردن به اسرائیل و سپس اروپا متصل می‌کند. طرح BRI یا ابتکار کمربند و راه جاده ابریشم جدید نیز یک طرح کریدوری برای اتصال زمینی چین به بازارهای اروپا از دو مسیر موازی است که یکی از آنها از روسیه و دیگری از ایران می‌گذرد.

■ ■ ■

■ **جاده ابریشم جدید چین وابسته به پیروزی ایران**
در نتیجه آرایش کشورها در نبرد کریدوری بین آمریکا و چین بدین صورت شکل می‌گیرد که رژیم اسرائیل جزوی از پازل IMEC و کشور ایران جزوی از پازل BRI تعریف می‌شود و شکست یک طرف جنگ به معنای شکست هر یک از طرح‌های کریدوری مربوط است.

در تصویر ۱، دو طرح کریدوری BRI و IMEC آمریکا نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می‌شود طرح BRI با جاده ابریشم جدید چین، از دو مسیر موازی از روسیه و ایران به اروپا متصل می‌شود. چینی‌ها به دلیل تسلط آمریکا بر تنگه مالاکا به عنوان یک گلوگاه استراتژیک بین اقیانوس هند و آرام، مسیرهای زمینی جایگزین را برای دسترسی به بازار اروپا انتخاب کرده‌اند.

بعد از جنگ اوکراین در فوریه سال ۲۰۲۲، گزینه اول چینی‌ها در طرح BRI یعنی عبور از کشور روسیه، عملاً سوزانده شده و تنها مسیر ایران باقی مانده که این مسیر نیز اکنون دچار تنش با رژیم صهیونیستی به عنوان نیروی نیابتی آمریکا شده است.

بدین ترتیب، ایجاد مشکلات جدی برای ایران در جنگ با اسرائیل، عملاً یک شکست راهبردی و امنیتی بزرگ برای چین محسوب می‌شود و پیشبرد طرح کریدوری جاده ابریشم جدید را متوقف خواهد کرد. در نتیجه تجارت

چین وابسته به تنگه مالاکا باقی خواهد ماند که تحت سیطره نظامی آمریکا و متحدانش قرار دارد.

■ **ضربه ۲ تریلیون دلاری به ترامپ در تنگه هرمز**

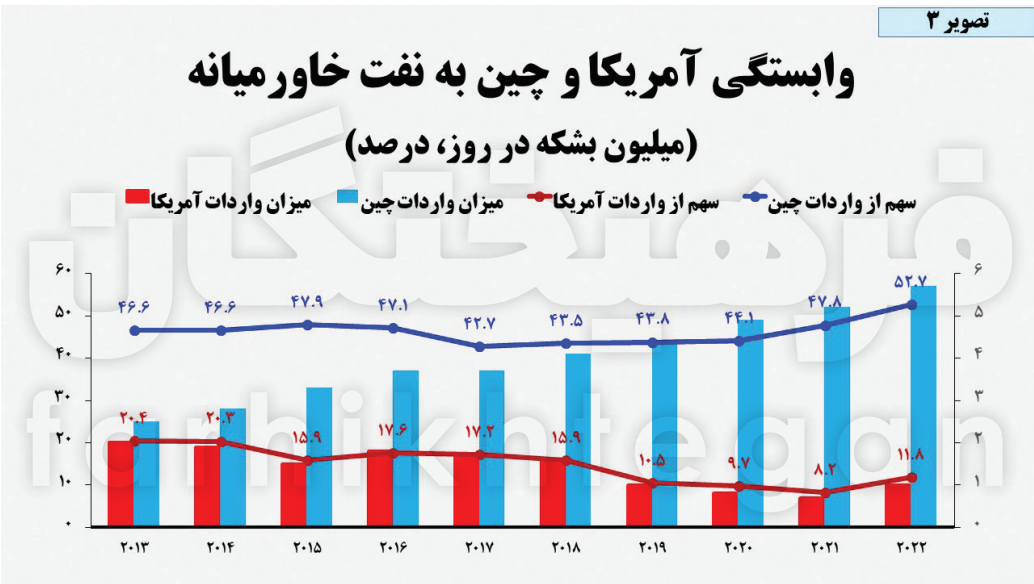
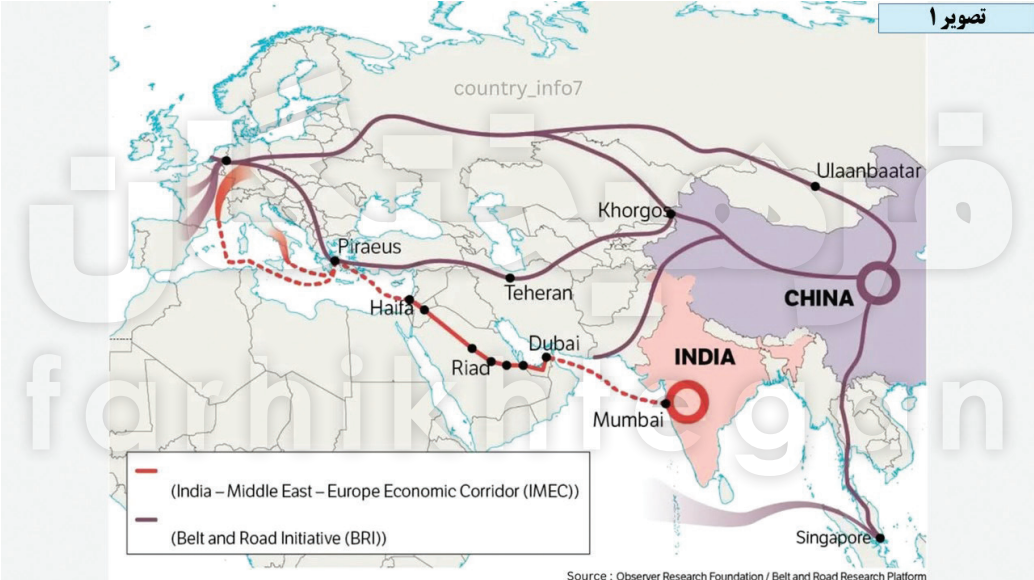
در جریان جنگ بین ایران و رژیم صهیونیستی، یکی از نقاط اثرگذار بر جنگ، تنگه هرمز است که یکی از بزرگ‌ترین مبادی انتقال نفت و فرآورده‌های نفتی در دنیا محسوب می‌شود.

در تصویر ۲، میزان انتقال نفت و محصولات نفتی از تنگه‌های مهم دنیا آورده شده است که طبق گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تنگه هرمز با عبور روزانه ۲۰/۹ میلیون بشکه، دومین تنگه بزرگ دنیا محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد بستن تنگه هرمز، تنها ابزار ایران برای ضربه به اقتصاد آمریکا باشد که از این مسیر می‌تواند رفتار نیروی نیابتی آمریکا در منطقه یعنی اسرائیل را کنترل کند. طبق برآورد موسسه JPMorgan، بستن تنگه هرمز می‌تواند قیمت جهانی نفت را تا ۱۵۰ دلار در هر بشکه افزایش دهد و ۲ برابر کند؛ ادعایی که توسط فایننشال تایمز نیز تایید شد. اثر این جهش قیمت نفت نیز چیزی جز ریزش ۵ تا ۸ درصدی بازارهای مالی در آمریکا نخواهد بود. مهدی خراتیان، کارشناس امنیتی در این باره در صفحه ایکس (توییتر سابق) نوشت: «حتی اگر یک بمب اتم ساخته و به کارگیری شود، در بهترین حالت ده‌ها میلیارد دلار به طرف مقابل ضرر می‌زند. این در حالی است که تقریباً با هر سقوط ۵ درصدی بازار سهام آمریکا به تنهایی ۲ تریلیون دلار ضرر ایجاد می‌شود که اگر منجر به رکود شود این ضرر به‌راحتی چبران نمی‌شود.». وی ادامه می‌دهد: «وضعیت بازار باند پیچیده‌تر است و اگر در آنجا هم التهاب ایجاد شود اتفاقات مهیب‌تری مثل سقوط بانک‌ها محتمل است. به سقوط بانک‌های آمریکا نظیر سیلیکون در مارس ۲۰۲۳ رجوع کنید. پس ترامپ برای حمله به ایران گرانی‌هایی از جانب بمب احتمالی ایران دارد، اما بارها نشان داده که از جانب جهش قیمت نفت بسیار نگران‌تر است.»

■ **چین متضرر اصلی تسلط آمریکا بر دو تنگه مالاکا و هرمز**

قطعا بستن تنگه هرمز یکی از گزینه‌های روی میز ایران در صورت ورود مستقیم آمریکا به جنگ و وخیم شدن اوضاع خواهد بود. در این صورت علاوه بر خسارت هنگفت به بازارهای مالی آمریکا، چین نیز در تامین انرژی خود دچار مشکل خواهد شد.

طبق آمار موسسه کپلر (تصویر ۳)، چینی‌ها روزانه حدود ۶ میلیون بشکه نفت از تنگه هرمز عبور داده و به مصرف می‌رسانند که ۵۲ درصد از کل نفت وارداتی آنها در سال جاری میلادی را شامل می‌شود. در نتیجه، در صورت

و وخیم‌تر شدن اوضاع برای ایران، چینی‌ها نیز آسیب بزرگی از بسته شدن تنگه هرمز خواهند دید و اتفاقاً منافع آنها در حمایت از ایران برای جلوگیری از چنین وضعیتی تعریف می‌شود.

البته اوضاع برای چین می‌تواند از این هم بدتر شود. در حال حاضر ایران تنها کشور مخالف با سیاست‌های آمریکا در منطقه غرب آسیاست. در فقدان چنین کشوری، کل غرب آسیا دربست در اختیار آمریکا و اسرائیل خواهد بود و تامین نیمی از نفت وارداتی چین در تنگه هرمز نیز تحت کنترل آمریکا قرار خواهد گرفت.

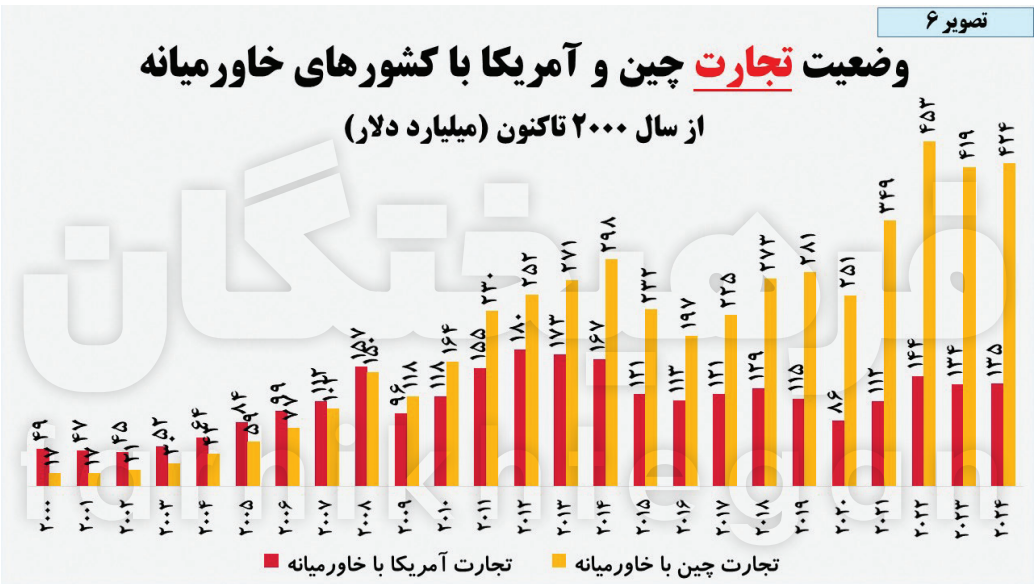
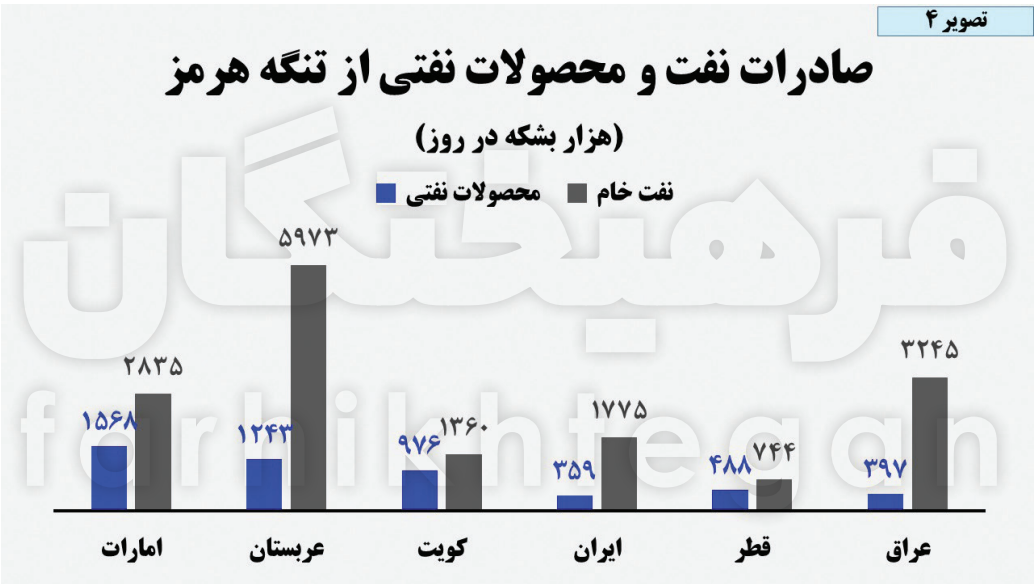
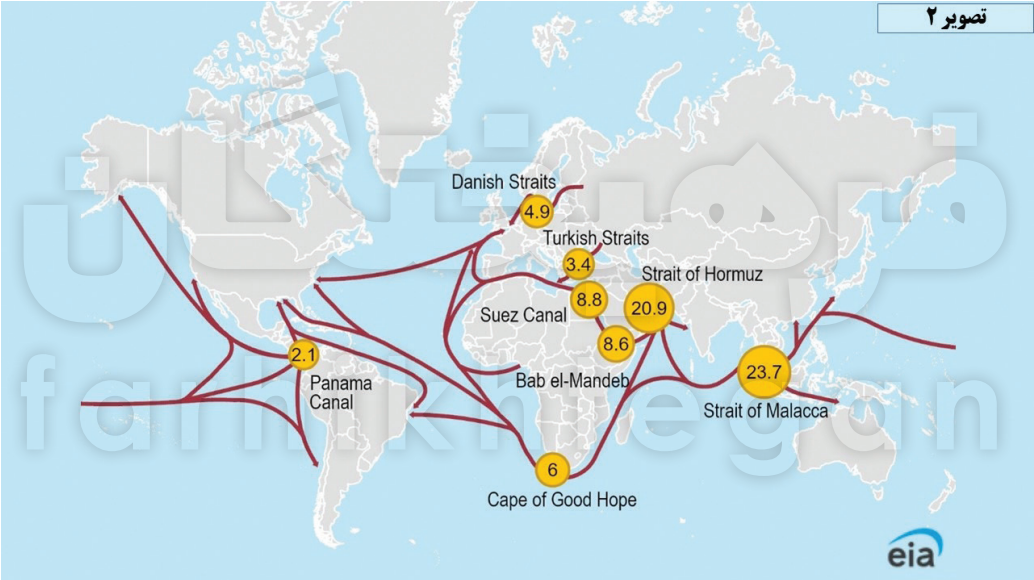
در حال حاضر ۸۰ درصد از نفت وارداتی چین از تنگه مالاکا عبور می‌کند که در این تنگه نیز دست چین زیر ساطور آمریکاست. به بیان ساده، چین به ایران برای اجرایی کریدور BRI جهت رهایی از تنگه مالاکا و تضمین امنیت انرژی خود از تنگه هرمز نیازمند است.

■ **نفت ایران چگونه تنگه هرمز را دور می‌زند؟**

در تصویر ۴، میزان صادرات نفتی کشورهای مختلف از تنگه هرمز آورده شده است. طبق این تصویر، عربستان با صادرات روزانه ۷٫۲ میلیون بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی، بیشترین وابستگی را به تنگه هرمز دارد. طبق آمار موسسه کپلر، در سال ۲۰۲۵ نیز ایران روزانه حدود ۱٫۷ میلیون بشکه نفت و ۳۶۰ هزار بشکه فرآورده نفتی از طریق تنگه هرمز صادر کرده است. حال سوالی که پیش می‌آید این است، در صورت بسته شدن تنگه هرمز، صادرات نفت ایران چگونه انجام می‌شود؟

اولاً، در صورت وخیم شدن اوضاع و تصمیم ایران بر بستن تنگه هرمز، سناریوهای متعددی مطرح است که یکی از آنها حضور نظامی ایران در تنگه و بازرسی کشتی‌هاست که طبیعتاً در این سناریو کشتی‌های ایران امکان صادرات نفت را خواهند داشت.

ثانیاً، ایران تیرماه سال ۱۴۰۰ با بهره‌برداری از خط لوله گوره-جاسک، یک مبدأ صادراتی جدید برای نفت خود در سواحل مکران و آب‌های دریای عمان ایجاد کرد تا بتواند جریان فروش نفت خود را بدون نیاز به عبور از تنگه هرمز حفظ کند. در تصویر ۵، مسیر عبوری خط لوله گوره-جاسک به طول ۱۰۰۰ کیلومتر را مشاهده می‌کنید که توان انتقال روزانه یک میلیون بشکه نفت را داراست. این طرح، شامل ساخت ۵ تلمبه‌خانه، دو ایستگاه توپکرانی و پایانه، ۲۰ مخزن ۵۰۰ هزار بشکه‌ای به مجموع ظرفیت ۱۰ میلیون بشکه و تأسیسات دریایی برای صادرات نفت است که در فاز نخست امکان صادرات نفت معادل ۳۵۰ هزار بشکه در روز را داراست. فعال کردن کل ظرفیت یک میلیون بشکه‌ای صادرات از این خط لوله، اکنون یکی از مهم‌ترین اولویت‌های وزارت نفت است. در کنار

- مدیرمسئول:**
- محمدامین ایمانجانی
- قائم‌مقام مدیرمسئول:**
- مسعود فروغی
- سرمدبیر:**
- محمد زعیم‌زاده
- تلفن و فکس:**
- ۰۲۱) ۶۲۹۹۴۹۵
- کدپستی:**
- ۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
- چاپ:**
- چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
- نشانی:**
- خیابان حافظ، پلین‌تر از جمهوری
 - رویمروی ساختمان‌پورس
 - ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم